

Çështja

Muzikantët amerikanë e kthejnë në këngë poezinë e poetit shqiptar

Nga Cindy HULBERT

Në një mënyrë sa prekëse aq edhe simbolike, këto ditë u përkujtua 20-vjetori i arratisjes së poetit shqiptar Gjokë Marinaj nga Shqipëria. "Kujt" që para 20 vjetësh e sollën në Amerikë këtë poet dhe përkthyes të njohur, nuk do të njihen më vetëm si një forcë poetike por dhe si një dramatikë muzikore. Përkthyer në disa gjuhë të huaja, 21 vargjet e poezisë "Kujt" konsiderohen si ikona poetike më e besueshme e pasqyrimit të realitetit shqiptar gjatë periudhës së diktaturës në Shqipëri. Këto ditë, ai trishtim poetik ka hyrë në mënyrë festive brenda pesë vijave paralele të pentagramit dhe është shpërndarë nëpër katër hapësirat që formohen midis tyre i alternuar në nota muzikore. Sipas Marinajt, nisja e këtij procesi ka filluar vite më parë. Shkruar nga Marinaj në pranverë të vitit 1989 dhe botuar në gazetën Drita më 19 gusht, 1990, poezia "Kujt" ndërroi formë nga poetika në muzikë, në vitin 2006, nën kompozimin e artistit shqiptar Gjon Kapedani (1924-2009). Për më se 4 vjet gjithçka mbeti statike vetëm në letër. Atë që nuk amënta ta bënin këngëtarë dhe muzika shqiptare gjatë jetës së kompozitorit Kapedani, e bënte një grup profesorësh të departamentit të Arteve dhe Humaniteteve, pranë Universitetit të Teksasit në Dallas, pas ndarjes së artistit nga jeta. Ndërohe projektet kërkoi mbi dy rruaj punë dhe një shumë të konsiderueshme monetare për të marrë formën finale, gjithçka u bë e mundur falë mbështetjes largpamëse të UTD-së. Rëndësia që i është dhënë adaptimit të poezisë "Kujt" në këngë e justifikon plotësisht vendimin e organizatorëve për të përfshirë në këtë projekt profesorët më të specializuar dhe më me eksperiencë që ofron ky universitet. Teksti është përkthyer në anglisht dhe përshatuar në këngë nga Prof. Frederick Turner. Kontributet e tjera përfshijnë: Prof. Michael McVay, pianist; Prof. Hoyt Neal, tenor; Matt Unkenholz, inxhinier zëri etj. Ky audio-video celebrim i 20-vjetorit të arratisjes të poetit Marinaj nga Shqi-

përia dhe ardhjes së tij në Amerikë, i është nënshtruar ekspertizës së ilustruesit dhe mjeshtrit të efekteve vizuale Robert L. Williams. I gjithë projektit është mbikëqyrur nga sopranoja e mirënjohur amerikane Prof. Kathryn Evans. Ekspertiza e saj në artin e muzikës ka rezultuar në orkestrimin e një këngë me tone të theksuara dramatike. Si e tillë, kënga "Kujt" i ofron dëgjuesit mundësinë për të medituar ngjyrat imagjinatave të poetit gjatë peripecive të tij me kontrastet e theksuara të jetës. Evans i ka gjykuar me precizion tingujt që ka dëshiruar; herë revoltues; herë melankolik, e herë delikat duke përdorur një dramatikë të ekuilibruar për t'udhënë jetë ideve të Marinajt dhe për të shkruar nënkuptimet e shumta të poezisë së tij brenda parametrevë artistik të këngës. Kënga është incizuar në salla të incizimit dhe filmimit pranë Universitetit të Teksasit në Dallas. Ky kompozim që së shpejti do të ofrohet në CD, mund të shikohet dhe dëgjohet në <http://www.youtube.com/watch?v=ZetueN3KYrIs>, dhe së shpejti në faqen zyrtare elektronike të Marinajt, sponsoruar nga UD, www.marinaj.info, si dhe në faqen elektronike të universitetit www.uts.edu. Marinaj është diplomuar dy herë nga UTD: në vitin 2006, me Bachelor of Arts in Literary Studies (Magna Cum Laude); në vitin 2008, me Master of Arts in Humanities—Studies in Literature. Ai aktualisht është në vitin e fundit të Doktoraturës, ku është kandidat për Ph.D (Doktor i Filozofisë) gjithashtu në UTD. Në shenjë mirënjohje për Amerikën dhe diplomatët e saj në botë, Marinaj dhe i gjithë personeli organizues kanë preferuar që kënga "Kujt" t'i dedikohet ambasadorit të 21-të Amerikan në ish-Jugosllavi, Warren Zimmerman (1934-2004), i cili pas leximit të poezisë "Kujt" në pranverë të vitit 1991, i shtrëngoi dorën poetit Marinaj dhe i uroi atij "fat të mirë në Amerikë." Mirësi kjo që Marinaj duket se nuk i ka munguar gjatë këtyre dy dekadave në Amerikën tonë.

Përktheu nga anglishtja:

Miranda Zunga Kronenberger

Pë në nd

Nefail M

Siç kemi n viti Qeveri prerë derd ficuesit e i tetarët e l kishte shk sovë, sidor tyre siguri ketë çësht vës, përkat nës dhe e B dhuar në B shatorit i dhur çësh Prishtinës suspendin neve dhe s tetarët e K territorit het se pas autoritet z ndërrimit idevë, asg konkretë. Karmenzin Sigurime:

Shkëps rëveshjes i ndërrinjet tyre ditëve lamentin çështje kry është përb deputetët "Rreth kës të Kosovës Zvicër ësh ria jonë" u tonë z.Har rës Federa (OBAS). Sij këtij viti 2 për çdo m tarë të Kc jashtë ven janë të ka invalidë, p hirë këtu pas burim e AVS/HVS gëzuar të s